

PACIENTŲ TEISĖS

26. Pacientai turi teisę į kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas.
27. Pacientų teisių negalima varžyti dėl jų lyties, amžiaus, rasės, pilietybės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų, pažiūrų, seksualinės orientacijos, genetinių savybių, neįgalumo ar dėl kokių nors kitų įstatymais nepagrįstų aplinkybių.
28. Kiekvienas pacientas turi teisę į savo garbės ir orumo nežeminančias sąlygas ir Ligoninės personalo pagarbų elgesį teikiant paslaugas pacientui bei jam mirus.
29. Pacientams teikiamos mokliškai pagrįstos nuskausminamosios priemonės, kad jie nekenktėtų dėl savo sveikatos sutrikimų.
30. Paciento kūnas ar jo kūno dalys nenaudojamos komercinei naudai gauti. Kuri nors paciento kūno dalis gali būti pašalinta tik paciento sveikatos priežiūros tikslais. Kitais tikslais pašalinta kūno dalis gali būti laikoma ir naudojama tik teisės aktų nustatyta tvarka ir tik tuo atveju, jei yra gautas paciento sutikimas, prieš tai tinkamai informavus pacientą apie tokio sutikimo pasekmes.
31. Pacientai turi teisę pasirinkti sveikatos priežiūros įstaigą ir sveikatos priežiūros specialistą. Ši teisė gali būti ribojama tik Lietuvos Respublikos įstatymuose nurodytais pagrindais ir teisės aktų nustatyta tvarka.
32. Pacientas turi teisę gauti informaciją apie įstaigoje teikiamas paslaugas, jų kainas ir galimybes jomis pasinaudoti.
33. Pacientas turi teisę gauti informaciją apie jam sveikatos priežiūros įstaigoje paslaugas teikiantį sveikatos priežiūros specialistą (vardą, pavardę, pareigas) ir informaciją apie jo profesinę kvalifikaciją.
34. Pacientas turi teisę į kito tos pačios profesinės kvalifikacijos specialisto nuomonę. Įgyvendinant šią teisę, paciento teisė gauti nemokamą sveikatos priežiūrą Sveikatos apsaugos ministerijos ar jos įgaliotų institucijų nustatyta tvarka gali būti ribojama.
35. Pacientas, pateikęs asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus, turi teisę į informaciją apie savo sveikatos būklę, ligos diagnozę, medicininio tyrimo duomenis, gydymo metodus ir gydymo prognozę. Informuodamas apie gydymą, gydytojas turi paaiškinti pacientui gydymo eigą, galimus gydymo rezultatus, galimus alternatyvius gydymo metodus ir kitas aplinkybes, kurios gali turėti įtakos paciento apsisprendimui sutikti ar atsisakyti siūlomo gydymo, taip pat apie pasekmes atsisakius siūlomo gydymo. Informacija pacientui turi būti pateikta atsižvelgiant į jo amžių ir sveikatos būklę, jam suprantama forma, paaiškinant specialius medicinos terminus
36. Taisyklių 35 punkte nurodyta informacija pacientui, įskaitant nepilnamečius nuo 16 iki

18 metų, gali būti nesuteikta tik tais atvejais, jeigu pranešimas būtų aiški prielaida rimtai žalai pacientui atsirasti (pakenktų paciento sveikatai ar sukeltų pavojų jo gyvybei) arba kai pacientas teisės aktų nustatyta tvarka atsisako šios informacijos. Tokiais atvejais visa informacija pateikiama paciento atstovui ir tai prilyginama informacijos pateikimui pacientui.

37. Paciento pageidavimu pateikiama ligos istorija, asmens ambulatorinio gydymo apskaitos kortelė ar kiti paciento medicinos dokumentai, išskyrus atvejus, kai tai iš esmės gali pakenkti paciento sveikatai ar sukelti pavojų jo gyvybei. Tokiais atvejais apie informacijos teikimo ribojimus gydantis gydytojas pažymi ligos istorijoje.

38. Pacientas turi teisę prašyti, kad jo lėšomis būtų padarytos jo ligos istorijos ir (ar) kitų medicinos dokumentų kopijos. Ši paciento teisė gali būti ribojama tik Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Gydytojas privalo paaiškinti pacientui įrašų jo ligos istorijoje prasmę. Jeigu paciento reikalavimas yra pagrįstas, gydytojas per 15 darbo dienų privalo ištaisyti, užbaigti, panaikinti ir (ar) pakeisti netikslus, neišsamius, dviprasmiškus duomenis arba duomenis, nesusijusius su diagnoze, gydymu ar slauga. Jeigu gydantis gydytojas nesutinka su tokiu paciento pageidavimu, ar paciento pageidavimas pagrįstas, sprendžia gydytojų konsiliumas.

39. Pacientai, įskaitant nepilnamečius pacientus nuo 16 iki 18 metų, Ligoninėje gydomi arba jiems teikiama kokia kita sveikatos priežiūra ar slauga, tik kai yra jų sutikimas. Sveikatos priežiūra ar slauga nepilnamečiams pacientams iki 16 metų teikiama, kai yra jų atstovų sutikimas, išskyrus atvejus, jei tokio sutikimo prašymas prieštarautų nepilnamečio paciento interesams.

40. Pacientas turi teisę rinktis diagnostikos ir gydymo metodą ir atsisakyti gydymo.

41. Kai laikantis sveikatos priežiūros normų yra galimybė rinktis diagnostikos ir gydymo metodikas, pacientas turi būti supažindintas su šių metodikų ypatybėmis ir jam turi būti suteikta pasirinkimo galimybė. Pacientų, įskaitant nepilnamečius pacientus nuo 16 iki 18 metų, pasirinkimas įforminamas raštu. Už nepilnamečius pacientus iki 16 metų, taip pat už kitus pacientus, kurie dėl savo būklės negali objektyviai vertinti diagnostikos ir gydymo metodikų, pasirenka ir pasirašo jų atstovai. Jeigu yra nesutarimų tarp nepilnamečio paciento iki 16 metų ir jo atstovių, tai diagnostikos ir gydymo metodikas parenka gydytojų konsiliumas, atsižvelgdamas į nepilnamečio interesus.

42. Prieš prašant 39 punkte nurodyto sutikimo, pacientui (jo atstovui) išaiškinami intervencijos į paciento sveikatą tikslas, pobūdis, padariniai ir pavojai. Asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikėjas apie visas asmens sveikatos priežiūros paslaugas turi įrašyti į paciento medicinos dokumentus. Sutikimas dėl paslaugų, dėl kurių nesudaryta sveikatos priežiūros paslaugų sutartis, patvirtinamas paciento (jo atstovo) parašu paciento medicinos dokumentuose.

43. Pacientas bet kada raštu gali atšaukti savo sutikimą gydytis. Kai pacientas yra tokios sveikatos būklės, kad negali pareikšti savo valios dėl sutikimo gydytis ir dėl diagnostikos bei gydymo metodikų pasirinkimo, kiek įmanoma, nepakenkiant paciento interesams, atsižvelgiama į jo anksčiau raštu pareikštą valią. Kai nėra nustatyta tvarka išreikštos paciento (jo atstovo) valios,

slauga, diagnostika ir gydymas gali būti taikomi tik įstatymų nustatytais pagrindais ir tvarka, kai yra reali grėsmė paciento arba aplinkinių asmenų sveikatai ar gyvybei. Pacientas, kiek įmanoma, dalyvauja, kai sprendžiamas sutikimo gydyti klausimas.

44. Jeigu paciento, kuris dėl amžiaus ar sveikatos būklės negali išreikšti savo valios, atstovas atsisako duoti sutikimą gydyti, kuris nėra skubus, o medicinos pagalbos suteikimas atitinka paciento interesus, tokiam pacientui gydymas galimas, jei yra gydytojų konsiliumo, sveikatos priežiūros įstaigos medicinos etikos komisijos ar Lietuvos bioetikos komiteto sutikimas.

45. Informacija apie savo sveikatos būklę, ligos diagnozę, medicininio tyrimo duomenis, gydymo metodus ir gydymo prognozę neturi būti pacientui pateikta prieš jo valią. Paciento, įskaitant nepilnamečius nuo 16 iki 18 metų, valia turi būti aiškiai pareikšta sveikatos priežiūros paslaugų sutartyje ar patvirtinta paciento parašu paciento medicinos dokumentuose.

46. Paminėtos nuostatos netaikomos, kai, informacijos nepateikus pacientui ar kitiems asmenims, gali atsirasti žalingų pasekmių ir tų pasekmių negalima išvengti pateikus informaciją paciento šeimos nariams, jo atstovui ar kitiems asmenims. Apie informacijos pateikimą pacientui prieš jo valią pažymima paciento medicinos dokumentuose.

47. Informacija apie pacientų gyvenimo faktus gali būti renkama pacientų sutikimu ir tik tuo atveju, jei tai yra būtina diagnozuoti ligą, gydyti ar slaugyti.

48. Nepilnamečio paciento atstovai turi teisę susipažinti su nepilnamečio paciento medicinos dokumentais, jeigu tai neprieštarauja įstatymų reikalavimams ir nepilnamečio paciento interesams.

49. Užtikrinant paciento teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą, turi būti vadovujamasi nuostata, kad paciento interesai ir gerovė yra svarbesni už visuomenės interesus. Už neteisėtą konfidencialios informacijos apie pacientą rinkimą bei panaudojimą atsakoma teisės aktų nustatyta tvarka.

50. Pacientas, manydamas, kad yra pažeistos jo, kaip paciento, teisės, turi teisę asmeniškai ar per atstovą su rašytiniu skundu kreiptis į Ligoninės vadovą. Vadovas ar jo pareigas einantis asmuo per kuo trumpesnę laiką, bet neilgesnę kaip 20 darbo dienų nuo skundo gavimo dienos, privalo išnagrinėti paciento skundą ir raštu pranešti pacientui (jo atstovui) apie nagrinėjimo rezultatus.

51. Nepatenkintas nagrinėjimu ir jo rezultatais, pacientas (jo atstovas) teisės aktų nustatyta tvarka gali kreiptis į teismą arba į valstybės institucijas, kontroliuojančias sveikatos priežiūros paslaugų teikėją.

52. Pacientas ir asmuo, kuris buvo mirusio paciento išlaikomas arba jo mirties dieną turėjo teisę gauti iš jo išlaikymą (nepilnamečiai vaikai (įvaikiai), sutuoktinis, nedarbingi tėvai (itėviai) ar kiti faktiniai nedarbingi išlaikytiniai), taip pat mirusio paciento vaikas, gimęs po jo mirties, turi teisę į turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimą.

53. Pacientas ar kitas 52 straipsnyje nurodytas asmuo, norėdamas gauti žalos atlyginimą, ne

vėliau kaip per 3 metus nuo dienos, kai sužinojo ar turėjo sužinoti apie žalą, Vyriausybės nustatyta tvarka turi kreiptis į Komisiją, veikiančią prie Sveikatos apsaugos ministerijos, su rašytiniu prašymu dėl žalos atlyginimo.

PACIENTŲ PAREIGOS

54. Pacientas negali reikalauti privilegijų dėl jų lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu.

55. Pacientas privalo pasirašytinai susipažinti su jam pateiktomis Ligoninės Vidaus tvarkos taisyklėmis, kitais Ligoninės teisės aktais ir norminiais dokumentais ir vykdyti juose nurodytas pareigas.

56. Pacientas privalo rūpintis savo sveikata, sąžiningai naudotis savo teisėmis, jomis nepiktnaudžiauti, bendradarbiauti su sveikatos priežiūros įstaigos specialistais ir darbuotojais.

57. Pacientas, užsiregistravęs planinei asmens sveikatos priežiūros paslaugai gauti, tačiau negalintis atvykti nustatytu laiku, privalo apie tai informuoti šio teisės akto 21 punkte nurodyta tvarka.

58. Pacientai, norėdami gauti sveikatos priežiūros paslaugas, privalo pateikti asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus, išskyrus būtinosios sveikatos priežiūros atvejus.

59. Pacientas kiek įmanoma tiksliau turi suteikti sveikatos priežiūros specialistams informaciją apie savo sveikatą, persirgtas ligas, atliktas operacijas, vartotus ir vartojamus vaistus, alergines reakcijas, genetinį paveldimumą ir kitus pacientui žinomus duomenis, reikalingus tinkamai suteikti sveikatos priežiūros paslaugas.

60. Pacientas, gavęs informaciją apie jam skiriamas sveikatos priežiūros paslaugas, LR Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo (toliau – LR PTŽSA įstatymas) nustatytais atvejais savo sutikimą ar atsisakymą dėl šių sveikatos priežiūros paslaugų suteikimo turi patvirtinti raštu.

61. Pacientas privalo vykdyti sveikatos priežiūros specialistų paskyrimus ir rekomendacijas arba LR PTŽSA įstatymo nustatyta tvarka atsisakyti paskirtų sveikatos priežiūros paslaugų. Pacientas privalo informuoti sveikatos priežiūros specialistus apie nukrypimus nuo paskyrimų ar nustatyto režimo, dėl kurių jis davė sutikimą.

62. Pacientas privalo pagarbiai ir deramai elgtis su visais Ligoninės darbuotojais ir kitais pacientais.

63. Laikytis nustatyto Ligoninės skyriuje dienos režimo, vykdyti gydytojo, slaugos personalo ir kitų darbuotojų pagal kompetenciją teikiamus nurodymus.

64. Kiek leidžia sveikatos būklė, laikytis asmens higienos reikalavimų, palaikyti švarą ir tvarką.

65. Privalo saugoti ir tausoti Ligoninės turtą, jo negadinti. Už sugadintą medicininį

inventorių ar kitas įstaigos materialines vertybes pacientas privalo atlyginti nuostolius pagal Ligoninės nustatytą tvarką.

66. Jeigu leidžia sveikatos būklė, savarankiškai tvarkyti savo lovą ir spintelę.

67. Pacientai spintelėje gali laikyti tik negendančius maisto produktus, vandenį ir gaiviuosius gėrimus. Greitai gendančius maisto produktus pacientas privalo laikyti šaldytuve pagal nustatytą tvarką.

68. Ligoninėje besigydantiems pacientams draudžiama:

68.1. laikyti ir vartoti tabako gaminius, alkoholinius gėrimus. Laikyti ir vartoti narkotines ir psichotropines bei kitas psichiką veikiančias medžiagas, jei jų gydytojas nepaskyrė;

68.2. laikyti maisto produktus ne tam skirtose vietose (pvz. ant spintelių, palangių ir kt.);

68.3. naudotis ne tomis lovomis, patalyne, kurias paskyrė Ligoninės personalas;

68.4. turėti su savimi ginklą (pvz. šaunamąjį arba šaltąjį ir kt.).

69. Ligoninės (teritorijoje ir patalpose) draudžiama be atskiro administracijos leidimo filmuoti, daryti garso įrašus, fotografuoti patalpas ir personalą, pacientus ar kitaip pažeisti jų privatumą.

70. Draudžiama trikdyti viešąją rimtį ir tvarką.